

РЕШЕНИЕ № 178 ОТ 20.04.2012 Г. ПО Н. Д. № 448/2012 Г., Н. К., П Н. О. НА ВКС

Върховният касационен съд на Република България, Второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на тридесети март през две хиляди и дванадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Юрий Кръстев
ЧЛЕНОВЕ: Жанина НАЧЕВА
Бисер Троянов

при участието на секретаря Надя Цекова и в присъствието на прокурора Мадлена Велинова разгледа докладваното от съдия Троянов наказателно дело № 448 по описа за 2012 г.

Касационното производство е образувано по жалба на подсъдимия Р. А. И. и по протест на Великотърновска апелативна прокуратура срещу решение № 3 от 20.01.2012 г. по В. Н. О. Х. Д. № 308/2011 г. на Великотърновския апелативен съд.

Жалбоподателят се позовава на всички касационни основания по чл. 348, ал. 1 от НПК. Развива алтернативни искания за своето оправдаване, за връщане на делото за ново разглеждане или за намаляване на наказанието до размера на фактическото му задържане. За процесуални нарушения сочи липсата на конкретизация на елементите на деянието, заради неотбелязаните време и място на извършените от организираната престъпна група разпространение на наркотични вещества, техния вид и количество. Поддържа още, че споразуменията с останалите съпроцесници П. И., П. Н. и Г. Г. били одобрени преди приключване на досъдебното производство, прието в жалбата за съществено нарушение на процесуалните правила и на правото на защита на подсъдимия Р. И. Излага и доводи за отсъствие на престъпление, а санкцията счита за несправедливо тежка.

Касационният протест визира само основаниято по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия Р. А. И. наказание от пет години лишаване от свобода, сочено за снизходително. Предявява искане за частична отмяна на въззивното решение и за връщане на делото за увеличаване на санкцията.

В съдебно заседание подсъдимият, чрез защитника си адвокат Н. Б., поддържа жалбата и направените с нея искания. Доразвива твърдението си за неправилен доказателствен анализ и за поставяне на другите трима съпроцесници под зависимост. Подновява довода си за процесуални нарушения, следствие на които подзащитният му бил лишен от възможност да вземе отношение по сключените без негово участие споразумения и отново настоява за ново разглеждане на делото от фазата на досъдебното производство. Пледира протестът да бъде оставен без последици.

Представителят на Върховна касационна прокуратура поддържа протеста по съображения за неправилна оценка от съда на индивидуализиращите обстоятелства и несъответствие на наказанието с обществената опасност на деянието и на самия деец. Счита жалбата на подсъдимия за неоснователна, предвид правилното приложение на закона, липсата на процедурни нарушения и прецизността на повдигнато обвинение.

Подсъдимият Р. А. И. в последна дума моли за справедливо решение.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите в жалбата и в протеста, изложените от страните съображения в открито съдебно заседание и извърши касационната проверка в законоустановените предели, намери следното:

С присъда № 40 от 17.06.2011 г. по Н. О. Х. Д. № 979/2010 г. Плевенският окръжен съд е

признал подсъдимия Р. А. И. за виновен в това, че в периода от неустановена дата на месец юни 2008 г. до 20.08.2009 г. в гр. Пл. образувал и ръководил организирана престъпна група, създадена с цел да върши престъпления по чл. 354а, ал. 1 и ал. 2 от НК, като в групата участвали и лицата П. Н. Н., Г. Г. Г. и П. Т. А., поради което и на основание чл. 321, ал. 3, т. 1, във вр. с ал. 1, във вр. с чл. 354а, ал. 1 и ал. 2, във вр. с чл. 20, ал. 2, във вр. с чл. 2, ал. 2 от НК, му наложил наказание от пет години лишаване от свобода, при първоначален строг режим в затвор. Съдът зачел, на основание чл. 59 от НК, предварителното задържане на И. с мярка за неотклонение "задържане под стража". В тежест на подсъдимия възложил разноските по делото и се разпоредил с веществените доказателства.

С решение № 3 от 20.01.2012 г. по В. Н. О. Х. Д. № 308/2011 г. Великотърновският апелативен съд изменил частично първоинстанционната присъда, като оправдал подсъдимия Р.А. И. за извършване на деянието при условията на чл. 20, ал. 2 от НК и потвърдил съдебния акт в останалата му част.

Въззивният съдебен състав е обсъдил всички доказателствени източници. Изложил е аргументиран доказателствен анализ. Правилно е извел значимите по делото факти. Достоверността на доказателствените средства е преценена въз основа на вътрешната им логичност, взаимната обвързаност и съпоставка. Дейността на ръководената от подсъдимия Р. И. организирана престъпна група е била изведена от показанията на участващите в същата група свидетели П. Н., Г. Г. и П. А. В изложенията им се съдържат достатъчно сведения за характера на осъществяваните от всеки един от тях задачи в групата, функционирането на престъпното сдружение и тясната им обвързаност с контрола, упражняван от подсъдимия И. Техните показания са възприети от съда според действителното им съдържание, коректно отразено във фактическата обстановка по делото. Не е допуснато процесуално нарушение, свързано с оценката на доказателствата и правилното извеждане на фактите по извършеното престъпление.

Конкретен довод за нарушаване на процесуалните правила е направен с твърдението на подсъдимия за липса на конкретизация на разпространените от групата наркотици по време, място, вид и количество. Доводът е неоснователен.

Гласните доказателствени източници по делото разкриват дейността на организираната от Р. И. престъпна група - доставянето на наркотични вещества, местата им на препредаване между отделните членове от групата, обособяването на количеството във вид, подходящ за улична търговия и снабдяването на дилъри, предаването на спечелените от престъпната дейност парични средства обратно. Конкретни прояви на отделните участници са разкрити от разследващите органи и са били предмет на самостоятелни обвинения срещу П. Н., Г. Г. и П. А., както за участие в организираната престъпна група по чл. 321, ал. 3 от НК, ръководена от Р. И., така и за държане, без надлежно разрешение, на индивидуализирано количество хероин по чл. 354а, ал. 1 от НК. За тези обвинения съпроцесниците на жалбоподателя са сключили споразумения, одобрени от Плевенския окръжен съд. Подсъдимият И. няма обвинение за разпространение на наркотици. Неговият принос към общата престъпна дейност обхваща образуването на сдружението и упражняването на ръководни функции спрямо останалите участници.

Елементите на престъпния състав по чл. 321 от НК са ясно очертани в обвинителния акт и в мотивите на съдебните решения. Ясно е посочено изпълнителното деяние - образуване и ръководене на организирана престъпна група. Престъпният състав не изисква по-детайлно описание на дейностите, осъществени при образуването на престъпното сдружение и по-късно, при преследване на целта, за която то е било създадено. И тъй като престъплението не е резултатно - не следва да се посочват конкретните прояви на разпространение на наркотични вещества, извършени като дейност на организираната престъпна група за целия период на съществуването ѝ. Затова и реализираното от подсъдимият престъпление правилно е било квалифицирано по чл. 321, ал. 1 от НК.

С основание жалбоподателят възразява срещу процесуалните действия на наблюдаващия досъдебното производство прокурор, който е сключил споразумения с тримата участници в престъпната група преди предявяване на разследването на подсъдимия Р. И. Разпоредбата на чл. 381, ал. 1 от НПК допуска сключването на споразумение едва след приключване на всички действия по предварителното разследване. Правомощието на наблюдаващия прокурор да внесе предложение за споразумение е визирано и в чл. 242, ал. 1 от НПК. Двете норми ясно показват най-ранния възможен етап на наказателното производство - фазата на досъдебното производство, стадий "Действия на прокурора след завършване на разследването", който е уреден в Глава Осемнадесета от НПК. Законодателят е обвързал разрешението за споразумение спрямо преценката на прокурора за доказаност на обвинението. Само при вътрешната му убеденост за това и липсата на основания за спиране или прекратяване на делото, както и за отстраняване на процесуални нарушения, може да бъде направен извод за обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, ръководейки се от закона. Изготвянето на обвинителен акт или на споразумение е задължителната и закономерна последица от този извод. Посоченият тук стадий на процеса е еднакъв по време за цялото наказателно производство и не може да се приложи поотделно за всеки един от обвиняемите, когато те са повече от един. В противен случай, може да се достигне до компрометиране на обективната истина по делото, след като при различен обем от факти е извършена преценката има ли извършено деяние, извършено ли е то от обвиняемия и извършено ли е виновно.

Касационната инстанция констатира, че в хода на досъдебното производство е допуснато нарушение на горните правила. Наблюдаващият прокурор от Плевенска окръжна прокуратура е изготвил споразумения с обвиняемите П. Н., Г. Г. и П. А. на 17.06.2010 г., веднага след като им е предявил разследването. На 25.06.2010 г. по Н. О. Х. Д. № 712/2010 г. Плевенският окръжен съд е одобрил споразуменията с обвиняемите Г. Г. и П. Н., а на 07.07.2010 г. - и с обвиняемия П. А. Материалите от досъдебното производство са били предявени на последния съпроцесник - подсъдимия Р. И., едва на 09.07.2010 г.

Допуснатото нарушение е съществено, тъй като е довело до накърняване на основен принцип в наказателния процес - равенството на гражданите пред закона. Той е закрепен в чл. 11, ал. 1 от НПК. Прокурорът не е приложил точно и еднакво разпоредбите на чл. 242, ал. 1 и чл. 381, ал. 1 от НПК спрямо обвиняемия (тогава) Р. И., поставяйки го в неравностойно положение спрямо останалите съучастници в деянието. По този начин грубо е пренебрегнал и задължението си на държавен орган, очертано в чл. 11, ал. 2 от НПК. Прокурорът като ръководещ орган на досъдебното производство разполага с определени правомощия, а споразумение може да сключи едва след приключване на стадия на разследването. Осъществявайки това правомощие в момент, когато не го притежава, държавният орган нарушава равенството и правата на всички участници в процеса, тъй като не ги третира еднакво.

Допуснатото от прокурора същественото процесуално нарушение е неотстранимо в конкретния казус. Накърненото право на равенство на Р. И. не може да бъде поправено, тъй като наказателното производство спрямо неговите съпроцесници е приключило отделно от неговото. То е завършило с одобряване на споразуменията, сключени от тях с прокуратурата и влезли в сила, а съдебните определения не са предмет на разглеждане в настоящото касационно производство. Недопустимо е връщане на делото за ново разглеждане на фазата на досъдебното производство, след като наказателната отговорност на П. Н., Г. Г. и П. А. е имала различна процесуална съдба и вече не съществува възможност за съвместно разглеждане на обвиненията, повдигнати на четиримата съпроцесници. Възражението на подсъдимия И. е основателно, но не може да породни упражняване на касационното правомощие по чл. 354, ал. 1, т. 4 от НПК.

Разнопосочните искания за коригиране на наказанието поради явната му несправедливост се оценяват за неоснователни.

Наложената на подсъдимия Р. А. И. санкция от пет години лишаване от свобода

внимателно е била обсъдена от въззивната инстанция. В решението са наведени всички индивидуализиращи предпоставки, които определят неговия размер към специалния минимум, предвиден в закона. Санкцията е справедливо отмерена, съобразена с личността на осъдения, с тежестта на извършеното престъпление, с превеса на смекчаващите обстоятелства и с целите по чл. 36 от НК, като не нарушава изискването по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК. Подробни съображения са развити на л. 81 от въззивния съдебен акт. За неправилни се оценяват съжденията на апелативната инстанция, че реабилитацията на подсъдимия не е заличила факта на самото осъждане, което показва непознаване на правния характер на института, уреден в чл. 85 от НК (което впрочем се отнася и за вносителя на протеста). Не може да бъде споделен и изводът, че навършилият 30 години подсъдим е в млада възраст, за да бъде тя отчетена като смекчаващо наказанието обстоятелство.

Касационният съд не намери за убедителни доводите за несправедлива санкция, изложени в протеста и в жалбата. Не са наведени други известни в делото обстоятелства, показващи завишена обществената опасност на подсъдимия И. или на осъщественото от него престъпление в по-голяма степен от преценената с въззивното решение. Същевременно част от изброените от касаторите обстоятелства не могат да бъдат изобщо приети за индивидуализиращи наказанието, като например: променливият състав на престъпната група, поради "неопределения брой дилъри от най-ниско ниво"; създадените условия за извършването на престъпления и от лица, извън рамките на структурираното сдружение; оценката за най-оборотна група в разпространението на наркотици; доброто познаване на бизнеса с наркотици от подсъдимия, което изисквало не малък период от време в престъпните среди и значителна престъпна мотивираност - посочени в касационния протест; съдействието на подсъдимия за разобличаване на тежки престъпления в плевенския регион; станал жертва на престъпления от друга групировка; по-малкото имотно състояние на подсъдимия в сравнение с това на ръководените от него лица и други - развити в касационната жалба.

Наложено на подсъдимия Р. И. наказание по размер не е явно несправедливо, поради което не са налице и основанията за неговото изменение.

Върховният касационен съд, на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 3 от 20.01.2012 г. по В. Н. О. Х. Д. № 308/2011 г. на Великотърновския апелативен съд.

Решението не подлежи на обжалване.